Бовсунівський Ігор,
Київський інститут Національної гвардії України

СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРА ТАКТИЧНОГО РІВНЯ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ОЗБРОЄННЯ У СУЧАСНИХ (КРИЗОВИХ) УМОВАХ ВЕДЕННЯ ВІЙНИ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Наша війна за незалежність влаштувала справжню технологічну революцію, яка повністю переписала правила використання зброї. Сучасне поле бою – це надвисока щільність артилерійського вогню, «розумні» снаряди, тисячі дронів у повітрі та тотальний РЕБ. Сьогодні командир взводу чи роти не просто каже «вогонь за готовністю». На нього тисне колосальний вантаж: він має за лічені секунди, під обстрілами та в інформаційному хаосі, координувати цілу екосистему різноманітного озброєння – від радянської класики до топових західних зразків та саморобних FPV-дронів. Старі підручники, де розраховували норми боєприпасів за лекалами минулого століття, більше не працюють. Військова освіта повинна наздоганяти цю шалену динаміку і вчити офіцера витискати максимум із кожного ствола, ракети чи коптера в умовах абсолютної невідомості.

Хотілося б без зайвої води розібратися, як трансформувати вогневу та тактичну підготовку офіцера, щоб він ефективно нищив ворога наявним арсеналом.

На мою думку, є декілька критично важливих точок змін, які ми мусимо враховувати при підготовці:

Застосування зброї через «Управління через замисел» (Mission Command). У сучасних умовах динамічного розвитку подій на полі бою, чекати погодження на кожен постріл чи запуск дрона від вищого штабу – це дати можливість ворогу заволодіти ініціативою, що призведе до втрат матеріальних засобів (озброєння, боєприпасів, інженерних споруд тощо) і людей. Коли ворожий РЕБ повністю

«лягає» на зв'язок, командир повинен миттєво приймати рішення сам. Ми маємо вчити його самостійно і комплексно застосовувати всі вогневі засоби підрозділу (міномети, гранатомети, ПТРК, дрони, стрілецьке озброєння) для реалізації загального замислу старшого командира.

1. Інтеграція вогневого досвіду «тут і зараз». Програми навчання мають оновлюватися ледь не щотижня. Специфіка підготовки сьогодні – це вміння працювати з тим, що реально воює на фронті. Офіцер має знати, як комбінувати вогонь артилерії з роботою ударних БпАК, як обходити частоти ворожого РЕБу, як вибудовувати ешелоновану оборону проти «Ланцетів» чи «Шахедів» за допомогою ПЗРК та антидронових рушниць, і як витискати максимум із трофейного чи дефіцитного озброєння.

2. Цифровізація та вогневе ураження. Планшет із бойовою системою у руках командира – це така ж грізна зброя, як і автомат. Сучасний офіцер має бути «на ти» з автоматизованими системами управління військами та вогнем (на кшталт «Кропива», «Дельта» тощо). Специфіка навчання полягає в тому, що цифрова грамотність стає основою вогневого ураження: виявлення цілі через стрім із мавіка, миттєве передавання координат у систему і відкриття точного вогню за секунди. Це економить дефіцитні снаряди та рятує життя.

3. Психологічний гарт та вогнева «стрес-інкубація». Навчити стріляти в ідеальних умовах тиру – це нічого не навчити. Потрібні жорсткі практичні тренування під психоемоційним тиском (Stress Exposure Training). Майбутній офіцер повинен вміти програмувати дрон, усувати затримку в кулеметі чи наводити міномет, коли навколо все вибухає, зв'язок кричить, а часу немає взагалі. Він має подолати страх перед високоточною зброєю ворога та вміти заспокоїти й скоординувати свій розрахунок під вогнем.

4. Гнучкі технології (VR, інтерактивні тири та симулятори). Боєприпаси до новітнього озброєння коштують дорого, а ресурс техніки не безмежний. Тому комп'ютерне моделювання та VR-тренажери – це порятунок для ЗВВО. Симулятори польотів на FPV, віртуальні тренажери для операторів ПТРК (на кшталт NLAW чи Javelin) та артилерійських коригувальників

дозволяють курсанту «відстріляти» сотні віртуальних снарядів і ракет у безпечному класі. На полігон він виходить уже з напрацьованою м'язовою пам'яттю та чітким алгоритмом дій.

Досить бездумно зазубрювати тактико-технічні характеристики (ТТХ) зброї з плакатів. Офіцера треба вчити мислити результативно. Ідеальний інструмент для цього – культура розбору польотів за методологією AAR (After Action Review – аналіз після дій) після кожної стрільби чи тактичного виходу. Треба чесно розібрати: «яке вогневе завдання стояло», «скільки цілей уразили насправді», «чому виникли збої в техніці чи координації» і «як зробити так, щоб наступного разу ворог ліг від першого пострілу».

Підсумовуючи можна з упевненістю сказати, що підготовка офіцера тактичного рівня до застосування озброєння в умовах війни за незалежність – це не про кількість виписаних конспектів. Це про виховання технологічного, адаптивного менеджера вогню. Поєднання цифрових систем, загартованої психіки, автономії в ухваленні рішень та миттєвого впровадження окопного досвіду – це єдиний спосіб підготувати командира, здатного забезпечити вогневу перевагу над ворогом. Наша система військової освіти має стати такою ж гнучкою та смертоносною для окупанта, як і сама сучасна зброя.